

CENTRALSTYRELSENS PROPOSITIONER TILL KONGRESSEN 2026

Dessa propositioner/rapporter lägger Svenska Freds centralstyrelse fram till kongressen 2026;

- a. CS förslag till nytt idéprogram, andragångsbeslut
- b. CS förslag till handlingsprogram
- c. CS förslag till medlemsavgift
- d. CS förslag till stadgeändring
- e. CS rapport: Organisation, representativ demokrati och lokalföreningar och fredsgruppers möjlighet att kommunicera med medlemmar

A. Förslag till nytt idéprogram, andragångsbeslut

Idéprogrammet är föreningens fredspolitiska grund och innehåller Svenska Freds vision och uppdrag. Alla som håller med om innehållet kan bli medlemmar. På 2024 års kongress togs ett andragångsbeslut om det idéprogram som antogs med förstagångsbeslut under extrakongressen 2023 och vi fick ett nytt idéprogram på plats.

Kongressen 2024 beslutade också enhälligt om ett förstagångsbeslut om att anta CS justerade förslag med ändringarna:

- att behålla det gamla stycket om hållbar fred under rubriken *Hållbar fred och mänsklig säkerhet* i det nya ideprogrammet,
- att behålla "miljöförstöring" under *Aktiv fredlig konflikthantering*, att lägga till "nationalistiska" i meningen "Dagens säkerhetspolitik baseras på och förstärker patriarkala och rasistiska idéer där våldsnormen är stark och människors liv värderas olika."

Centralstyrelsens förslag på beslut:

- att kongressen, tar ett andragångsbeslut, och därigenom antar förslaget till idéprogram som antogs med förstagångsbeslut 2024.

SVENSKA FREDS IDÉPROGRAM

*uppdaterat i enlighet med kongressbeslut 2024
och antaget vid kongressen 2024 med förstagångsbeslut*

Inledning

Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen är en religiöst och partipolitiskt obunden ideell förening som arbetar för att avskaffa alla krig och krigsförberedelser och skapa förutsättningar för en hållbar fred.

Svenska Freds ser det som sin uppgift att utveckla och sprida kunskap om orsaker till väpnade konflikter och upprustning. Föreningen arbetar opinionsbildande för en omläggning av säkerhetspolitiken i en riktning som gynnar fred och nedrustning i Sverige och världen. Svenska Freds stimulerar människors intresse och engagemang för fredsfrågor och verkar för en allsidig freds- och

säkerhetspolitisk debatt i samhället.

Vi är övertygade om att hållbar fred åstadkoms med fredliga insatser och förebyggande arbete. Vi utgår ifrån att människor kan och vill leva i fred och att en värld utan krig är möjlig. Allt föreningen gör och kommunicerar i riksorganisation, lokalföreningar, grupper och nätverk, eller när enskilda medlemmar agerar i föreningens namn, ska ha stöd i idéprogrammet.

Hållbar fred och mänsklig säkerhet

Traditionellt har säkerhetspolitiken främst byggt på militär styrka och avskräckning. Trots ständigt pågående krig och konflikter i världen lever de flesta människor i samhällen där gränser respekteras, där handel, fredliga kontakter och utbyte mellan länder och grupper pågår och där det finns möjligheter att hantera konflikter fredligt. Den mångfald av fredlig samexistens som finns i världen är inte baserad på militär styrka och avskräckning.

Hållbar fred är när det i ett samhälle finns fredliga sätt att hantera de konflikter som uppkommer, genom till exempel institutioner och normer. Det handlar även om att åtgärda de grundproblem som ofta ligger bakom att konflikter uppstår. Hållbar fred mellan länder kännetecknas av frånvaro av militär upprustning och krigsförberedelser. När hållbar fred råder har parterna en gemensam övertygelse om att en väpnad konflikt dem emellan är uteslutet och att framtida konflikter kommer att kunna lösas genom samarbete på fredlig väg. Fred är relationer som behöver investeras i och konstant underhållas.

För att uppnå hållbar fred behöver vi utgå från det som kallas mänsklig säkerhet med människors säkerhet, trygghet och rättigheter i fokus. Det traditionella säkerhetsbegreppet fokuserar på att försvara statens suveränitet och dess territorium från utländsk aggression, medan mänsklig säkerhet handlar om att skydda individer och befolkningar. Frihet från rädsla, skydd av mänskliga rättigheter och att grundläggande behov är tillgodosedda är centralt för mänsklig säkerhet.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Även om ett demokratiskt styrelseskick inte är en garanti för fred är en demokratisk samhällsutveckling i världen ett viktigt fredspolitiskt mål. Demokrati och respekt för mänskliga rättigheter är centrala byggstenar för att förhindra väpnat våld och konflikter inom och mellan stater, folkgrupper och andra aktörer.

Intolerans, polarisering och segregation mellan olika grupper är grogrunder för konflikter och hotar demokrati och fred. Svenska Freds verkar för ökad respekt mellan grupper och tar ställning för ett öppet samhälle som ger utrymme för människor med olika bakgrund. Ett öppet, mångkulturellt samhälle måste vila på ett starkt fundament av demokratiska värderingar och respekt för varje individs mänskliga rättigheter. Att skyddas från krig och förtryck är liksom rätten att söka skydd och asyl är en grundläggande mänsklig rättighet. Alla stater har skyldighet att tillgodose dessa rättigheter.

Dagens säkerhetspolitik baseras på och förstärker patriarkala, nationalistiska och rasistiska idéer där våldsnormen är stark och människors liv värderas olika. För en hållbar fred krävs att dagens ojämlika strukturer ifrågasätts och förändras. Jämställdhet och jämlikhet är därför viktiga mål, inte bara i egenskap av grundläggande demokratiska principer utan också som en fredsfrämjande faktor. Allas röster behövs för att bygga fred. Unga, kvinnor och andra som riskerar att inte komma till tals, behöver inkluderas som aktiva parter i alla delar av fredsarbetet.

Svenska Freds arbetar aktivt för rätten att vägra bära vapen och rätten att vägra delta i väpnad konflikt.

Aktiv fredlig konflikthantering

Svenska Freds arbetar för att främja de faktorer som bidrar till framväxten av hållbar fred. Till dessa faktorer hör bland annat demokratisering och respekt för mänskliga rättigheter, internationellt samarbete, utvecklade metoder för konflikthantering, ickevåldsmetoder, en stark internationell rättsordning och nedrustning. Svenska Freds stöder FN-stadgans våldsförbud och ser FN som den enda legitima organisationen för fredsbevarande insatser. Även under akuta konflikter måste fredliga metoder prioriteras.

Fattigdom, klimatförändringar, miljöförstöring, uttömda naturresurser och stora ekonomiska klyftor inom stater och regioner bidrar till konflikter och hindrar framväxt av hållbart fredliga relationer. Det mest effektiva sättet att stoppa våld och väpnad konflikt är att förhindra att det bryter ut. Idag görs dock inte en bråkdel av det möjliga och nödvändiga förebyggande arbetet, samtidigt som enorma summor läggs på militärutgifter och militär avskräckning. Konsekvenserna av dessa felprioriteringar blir en bristande kapacitet att stoppa konflikter innan de eskalerar.

Omfattande internationellt stöd för att bygga hållbar fred i krigsdrabbade samhällen är avgörande för att hindra att stridigheter blossar upp på nytt. Exempel på sådana fredsbyggande insatser är stöd till upprättande av demokratiska institutioner och ett fungerande rättsväsende, genomförande av demokratiska val, återuppbyggnad och försoningsprocesser.

Svenska Freds anser att militär alliansfrihet ger Sverige bäst möjligheter att arbeta för hållbar fred och motsätter sig utvecklingen av militariserade eller odemokratiska samarbetsorganisationer.

Internationell rätt

En stark och trovärdig internationell rättsordning är ett avgörande fredsbyggande och förebyggande verktyg. Grunden till en sådan rättsordning står att finna i FN-stadgan och folkrätten. Det finns dock stora brister i nuvarande rättsordning, som bygger på ojämlika maktstrukturer och befäster många av de problem som skapar grogrund för konflikter och förhindrar dess lösning.

En stark internationell rättsordning kräver en stark och fungerande världsorganisation. Svenska Freds verkar därför för ett FN som agerar kraftfullt för att förebygga väpnade konflikter och för att upprätthålla fred och säkerhet.

Nedrustning

Militär upprustning är i sig en starkt bidragande orsak till konflikter, och till att konflikter eskalerar till ett våldsamt och destruktivt förlopp. Omvänt har nedrustning i många fall varit ett viktigt inslag i de processer som lett till hållbar fred mellan och inom stater. Svenska Freds arbetar för svensk och global nedrustning, och för att resurser som idag förslösas på militär upprustning omfördelas till insatser som kan förebygga väpnade konflikter.

Den internationella vapenhandeln ökar risken för krig och förlänger och förvärrar väpnade konflikter och upprätthåller regimer med bristande respekt för demokrati och mänskliga rättigheter och är därför ett allvarligt säkerhetsshot. Svenska Freds vill avveckla den svenska och internationella vapenhandeln. Vi kräver i första hand ett omedelbart stopp för all vapenförsäljning till krigförande stater, konfliktområden, odemokratiska stater och stater som grovt kränker mänskliga rättigheter. Svenska Freds verkar för en skärpt lagstiftning och hårdare kontroll av vapenhandeln.

Så länge stormakter och försvarsallianser bygger sin säkerhetspolitik på kärnvapenavskräckning hotas mänskligheten av total förödelse. Svenska Freds kräver stopp för all utveckling och testning av nya kärnvapen, att ytterligare spridning förhindras samt att kärnvapenmakterna snarast påbörjar en avveckling av sina kärnvapenarsenaler. Vi kräver att Sverige stöder kärnvapenedrustning och kärnvapenförbud genom FN och alla tillgängliga forum.

B. Handlingsprogram 2026–2030

Kongressen beslutar om föreningens strategiska inriktning i form av ett handlingsprogram som styr vad föreningen ska fokusera på de närmaste fyra åren. Utifrån handlingsprogrammet konkretiseras arbetet med att uppnå våra mål i Svenska Freds verksamhetsplan som antas av Centralstyrelsen.

Centralstyrelsen har låtit två motioner påverka handlingsprogrammet och har därför gjort ett tillägg utifrån motion nr 15 om kärnvapenengagemang (i stycke 6 under avsnitt 3.1 Nedrustning) och motion nr 4 om ett fredsdepartement (under avsnitt 3.2 Hållbar fred och säkerhet, stycke 6).

Centralstyrelsens förslag till beslut:

-Att anta handlingsprogrammet för 2026-2030

FÖRSLAG HANDLINGSPROGRAM 2026-2030

1.0 VISION OCH UPPDRAG

Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening som verkar för hållbar fred, mänsklig säkerhet och global nedrustning. Vi är övertygade om att konflikter kan lösas utan våld och att krig kan förebyggas. Därför arbetar vi för att förebyggande insatser som främjar fred och mänsklig säkerhet ska prioriteras och finansieras. Svenska Freds vision är hållbar fred i världen.

Handlingsprogrammet utgår från och får inte strida mot Svenska Freds stadgar och idéprogram, där föreningens idé och syfte finns formulerat. Handlingsprogrammet är ett styrdokument som konkretiserar och prioriterar de kommande fyra årens arbete inom Svenska Freds och omfattar också dess lokalföreningar och fredsgrupper.

2.0 SÅ ARBETAR SVENSKA FREDS

Svenska Freds verkar genom riksorganisation, lokalföreningar, grupper, nätverk samt enskilda medlemmar i samverkan. Vi tar fram fakta, sprider kunskap, bildar opinion samt påverkar beslutsfattare och makthavare. Med stöd av våra analyser och argument verkar vi för att förändra normer, attityder och politik.

Svenska Freds är del av den globala freds rörelsen och arbetar tillsammans med andra freds- och civilsamhällesorganisationer. Det internationella arbetet fokuserar på att bedriva påverkansarbete som del av kampanjer och nätverk, såsom exempelvis European Network Against Arms Trade (ENAAT), International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN), Campaign to Stop Killer Robots, International Peace Bureau (IPB) och War Resisters International. Nationellt arbetar vi i breda koalitioner, både med andra fredsorganisationer och med organisationer vars frågor överlappar våra, såsom exempelvis klimat, jämlikhet och mänskliga rättigheter. På så sätt kan vi bidra till global förändring samt ta stöd i det gemensamma arbetet för att påverka i en svensk kontext.

3. VERKSAMHETSOMRÅDEN

Svenska Freds är en påverkans- och kampanjorganisation med tre övergripande

verksamhetsområden. Vi verkar för svensk och global **nedrustning**, framför allt genom arbete mot den svenska vapenexporten och för en aktiv svensk nedrustningspolitik. Därtill verkar vi för **hållbar fred och säkerhet** genom att driva på för en säkerhetspolitik som utgår från mänsklig säkerhet, där ickevåldsliga och förebyggande metoder prioriteras för en hållbar fred. Svenska Freds arbetar också för människors **engagemang för fred**, genom att vara en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring.

3.1 NEDRUSTNING

Militarisering, upprustning och vapenhandel är allvarliga hot mot arbetet för fred, mänskliga rättigheter, demokrati och hållbar utveckling. Nedrustning är ett nödvändigt verktyg för hållbar fred och Svenska Freds verkar därför för att avveckla den svenska och internationella vapenhandeln.

Sverige är en fortsatt stor aktör inom den globala vapenhandeln. Trots att ett skärpt regelverk trädde i kraft 2018, där bland annat ett demokratikriterium infördes, fortsätter exporten till icke-demokratier och utvecklingsländer, länder i krig och länder med omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter. En pågående upprustning, både i Sverige och resten av världen, har, som reaktion på ökade spänningar och krig, accelererat sedan Rysslands invasion i Ukraina. Det innebär kraftigt ökade ordrar till den svenska vapenindustrin. Sveriges Natomedlemskap riskerar att leda till ökad export och kommer med ytterligare försvars- och säkerhetspolitiska drivkrafter att godkänna vapenaffärer. Svenska Freds arbetar både för ett stopp av den svenska vapenexporten. Den ökande svenska vapenimporten saknar i dag ett tydligt regelverk. Svenska Freds verkar därför för att importen ska regleras vilket skulle möjliggöra ökad insyn och granskning. Vi arbetar för att öka kunskapen om vapenexportens roll i krig och väpnad konflikt och om den militarisering och upprustning som driver vapenexporten, för att skapa den opinion som krävs för förändring. Svenska Freds verkar för att synliggöra målkonflikten mellan vapenexporten och svenska ambitioner och åtaganden kring demokrati, mänskliga rättigheter och hållbarhet, såsom exempelvis Agenda 2030 och Arms Trade Treaty (ATT). Att använda vapenexport som utrikespolitiskt verktyg för att stödja en sida i en väpnad konflikt underminerar Sveriges möjlighet att verka för medling och diplomatiska lösningar.

I en tid när kärnvapenhotet är mer påtagligt än på länge och en retorik om kärnvapens "nödvändighet" mer och mer normaliseras arbetar Svenska Freds för en kärnvapenfri värld.

Sverige har ännu inte ratificerat den FN-konvention om förbud mot kärnvapen som trädde i kraft 2021, trots ett stort folkligt stöd för ett förbud. Tidigare internationella förbud mot klustervapen och personminor har visat vilken normförändring sådana avtal kan innebära.

Svenska Freds arbetar för en aktiv svensk nedrustningspolitik och för att Sverige ska gå med i FN:s konvention om förbud mot kärnvapen. Vi verkar för avveckling av befintliga kärnvapenarsenaler samt för att utveckling av nya kärnvapen upphör.

Som ett led i detta verkar vi för införandet av en lag mot kärnvapen på svenskt territorium och för att Sverige måste stå utanför alla samtal och eventuella

samarbeten gällande europeiska, nordiska, svenska eller franska kärnvapen.

Helt autonoma vapensystem kännetecknas av att de använder dödligt våld och styrs utan mänsklig kontroll. Många forskare varnar för riskerna med att inte reglera utvecklingen av AI i tid. Svenska Freds verkar för ett rättsligt bindande internationellt förbud mot helt autonoma vapensystem, så kallade mördarrobotar.

Ottawa-avtalet från 1997 förbjuder personminor och infördes för att minska antalet civila offer. Finland, Polen, Estland, Lettland och Litauen valde nyligen att lämna avtalet. I Sverige har flera riksdagspartier förespråkat att Sverige gör samma sak med hänvisning till Nato-samarbete och militär samverkan.

Svenska Freds har sedan 1990-talet varit del av den Internationella Kampanjen mot Landminor (ICBL) och var drivande för att Sverige skulle gå med i förbudet. Vi behöver nu återigen ta en aktiv roll för att säkerställa att Sverige förblir en del av Ottawakonventionen.

NEDRUSTNING - LÅNGSIKTIGT MÅL

Global nedrustning.

Vi arbetar för

- att det svenska regelverket för export av krigsmateriel tolkas strikt så att svensk vapenexport upphör till icke-demokratier, till länder där mänskliga rättigheter systematiskt kränks, till utvecklingsländer och till länder i, eller som riskerar att hamna i, väpnad konflikt. Samt kräva reglering även av svensk vapenimport.
- att transparensen ökar i svensk och europeisk vapenhandel.
- att Sverige driver en aktiv nedrustningspolitik och stiftar en lag mot kärnvapen på svenskt territorium, avstår från dialog eller samarbete med Frankrike angående deras kärnvapen och ansluter sig till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.
- Verkar för ett förbud mot helt autonoma vapen och att Sverige förblir en del av det internationella förbudet mot antipersonella minor.

3.2 HÅLLBAR FRED OCH SÄKERHET

Under de senaste åren har det skett en kraftig svängning av försvars- och säkerhetspolitiken, mot nationell säkerhet, militär upprustning och avskräckning. I och med Rysslands anfallskrig i Ukraina har denna utveckling kraftigt accelererat. I Sverige har alla riksdagspartier en mer försvarsvänlig hållning och det har fattats upprepade beslut om att höja försvarsanslagen till historiskt höga nivåer. Internationellt har samma upprustningstrend bland annat lett till ett allt mer militariserat EU. Svenska Freds förespråkar ökat internationellt och multilateralt samarbete med konfliktförebyggande, diplomati och fredlig konflikthantering som centrala verktyg och motsätter sig utvecklingen av militariserade eller odemokratiska samarbetsorganisationer.

Rysslands invasion av Ukraina ledde till en hastig helomvändning av den svenska säkerhetspolitiska linjen och till en ansökan om att Sverige skulle gå med i Nato. Svenska Freds vidhåller att Sverige ska vara en röst för fred, nedrustning och diplomati och stå utanför militäralliansen Nato.

Att Sverige nu ingår i en militärallians som inkluderar odemokratiska stater och som vilar på kärnvapen, gör inte Sverige säkrare utan bidrar till ökad osäkerhet, upprustning och polarisering både här och i världen. Att värna om demokratin, folkrätten, mänskliga rättigheter och nedrustning är grundvärden i svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Grundvärden som alla riskerar att urholkas i och med ett svenskt Natomedlemskap. Svenska Freds motsätter sig också det militära samarbetsavtalet med USA, det så kallade DCA-avtalet (Defence Cooperation Agreement).

Antalet unga som genomgår värnplikt ska öka dramatiskt de kommande åren. Värnplikten bidrar till en diskurs som underordnar mänsklig säkerhet till förmån för territoriell säkerhet. Den upprätthåller idéer om att våld är en del av lösningen, inte problemet och Svenska Freds vill att värnplikten avskaffas.

Potentiella framtida militära hot tillåts överskugga andra hot, samhällsutmaningar och kriser som vi står inför i nuläget och tar på så vis utrymme och resurser från de insatser som krävs för ett samhälle med mänsklig säkerhet i fokus. Svenska Freds arbetar för att nyansera den säkerhetspolitiska debatten och för att hållbar fred och mänsklig säkerhet är utgångspunkt i svensk och global säkerhetspolitik.

Säkerhetspolitiken måste fokusera på det som utgör hot mot människor, snarare än att så ensidigt som idag handla om vad som ses som militära hot mot stater. För hållbar fred krävs en omfattande satsning på konfliktförebyggande och fredlig konflikthantering, och att insatser såsom diplomati, medling, fattigdomsbekämpning och stöd till civilsamhället prioriteras framför militära lösningar. På sikt bör en sådan satsning stärkas genom att den institutionaliseras, till exempel genom inrättandet av ett fredsdepartement eller en strukturell reformering av utrikesdepartementet.

HÅLLBAR FRED OCH SÄKERHET - LÅNGSIKTIGT MÅL

En säkerhetspolitik som utgår från mänsklig säkerhet, där ickevåldsliga och förebyggande metoder prioriteras för en hållbar fred.

Vi arbetar för:

- Svenska Freds arbetar aktivt och uthålligt för en fredspolitisk storsatsning på diplomati, fredlig konflikthantering och nedrustning.
- att skapa en kritisk opinion och debatt om den Svenska militära upprustningens kostnader och risker och en omställning till en svensk säkerhetspolitik där resurser och fokus prioriteras om från det militära försvaret till mänsklig säkerhet.
- att vara en stark röst för internationell rätt, FN, de internationella domstolarna, konfliktförebyggande arbete, fredlig konflikthantering och ickevåld.
- rätten att inte bära vapen eller delta i krig eller krigsförberedelser mot sin vilja. -att Sverige ska vara en röst för fred, nedrustning och diplomati, och motverkar militariseringen av EU och står utanför militäralliansen Nato.
- att Sverige på alla sätt tar avstånd från kärnvapen samt driver på för

kärnvapenedrustning och diplomati.

3.3 ENGAGEMANG FÖR FRED

Demokratin är på tillbakagång och civilsamhällets utrymme och möjlighet att organisera sig är hotad i många delar av världen. Ett starkt civilsamhälle är avgörande för demokratin på global och nationell nivå. Svenska Freds värnar civilsamhällets demokratiska utrymme och meningsfulla deltagande. I tider av militär upprustning och militarisering är det vanligt att röster för nedrustning och fredlig konflikthantering motarbetas och marginaliseras. Svenska Freds har en viktig roll i att nyansera debatten och att vara ett stöd för och bjuda in de människor som vill organisera sig eller på andra sätt ta ställning för fred.

Enskilda medlemmars stöd och engagemang tillsammans med det stora arbetet i Svenska Freds fredsgrupper och lokalföreningar är centralt för föreningens genomslag. Engagemanget i föreningen ökar och Svenska Freds vill ge människor möjlighet att bidra utifrån sina förutsättningar. Vi arbetar med att förvalta och utveckla våra olika engagemangsformer, nå nya målgrupper, samt bidra till ett starkt civilsamhälle. Vi arbetar för ökad medlemsvärning, ökad egen insamling med andra intäktskällor som ett komplement, för att minska sårbarheten och stärka vårt oberoende.

Genom att ge människor möjlighet att organisera och engagera sig för att påverka politiska processer, bidrar Svenska Freds till att stärka demokratin. En aktiv och inkluderande medlemsrörelse ger legitimitet och bidrar till starkt engagemang och stöd för hållbar fred och nedrustning som får gehör politiskt. Svenska Freds ska vara en påverkans- och kampanjorganisation med stark samverkan mellan riksförening, enskilda medlemmar, lokalföreningar, fredsgrupper och sympatisörer som vill engagera sig i våra frågor och kampanjer.

En viktig målgrupp för Svenska Freds är de cirka 100 000 unga i Sverige som varje år berörs av värnplikten. Värnplikten bidrar till att cementera uppfattningen om att militärt våld är norm för konflikthantering. Svenska Freds stöttar de unga som inte vill göra värnplikt, möjliggör för dem att engagera sig i våra frågor och få ett breddat perspektiv på säkerhet.

ENGAGEMANG FÖR FRED - LÅNGSIKTIGT MÅL

Svenska Freds är en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring.

Vi arbetar för:

- att växa som rörelse med fler antal medlemmar och vara en inkluderande plattform för människors engagemang.
- att öka våra intäkter för att skapa förutsättningar för ett verkningsfullt fredsarbete nu och i framtiden.
- att utveckla arbetet för att inkludera ännu fler barn och unga i engagemanget för fred.
- att öka samarbetet och kunskapsutbytet mellan aktiva medlemmar och grupper i hela landet.

C. Förslag till proposition om medlemsavgift 2026–2028

Centralstyrelsen ansvarar för att lägga fram en proposition för föreningens medlemsavgift till varje kongress.

FÖRSLAG TILL PROPOSITION MEDLEMSAVGIFT 2026–2028

Svenska Freds medlemsavgift höjdes 2025 från 240 kr/år (alt. 20kr/månad) till 360 kr/år (alt. 30 kr/månad) efter kongressbeslut 2024. Inför kongressen 2024 gjordes en grundlig analys av medlemsavgiften, samt fördelar och nackdelar med en eventuell höjning, som kom fram till att det var nödvändigt och ekonomiskt motiverat att höja medlemsavgifterna.

De senaste åren har Svenska Freds haft en stark privatinsamling och byggt upp en stabil finansiell grund, med bidrag från medlemsavgifter och gåvor. Medlemsavgifterna är mycket viktiga för föreningen. Det finns goda skäl att även fortsättningsvis behålla medlemsavgiften på samma nivå.

Centralstyrelsens förslag till beslut:

Att medlemsavgiften 2026–2028 är 360kr/år (alt. 30 kr/månad)

D. Förslag till proposition om förtydligande av stadgar

FÖRSLAG TILL PROPOSITION OM FÖRTYDLIGANDE AV STADGAR

§ 4.9 i stadgarna lämnar ett tolkningsutrymme kring vilka medlemmar som har rösträtt på kongressen, särskilt när det gäller tidpunkten för medlemskap och betalning av medlemsavgift. Det har skapat osäkerhet i tillämpningen inför kongressen.

Intentionen med nuvarande skrivning var att man skulle vara medlem “två år innan man fick rösträtt” men skrivningen idag går att tolka som att det räcker att man blir medlem i december föregående år för att få rösträtt. För att göra kravet på hur länge man ska vara medlem i föreningen för att ha rösträtt tydligare har ett förslag på ny skrivning tagits fram.

Det är rimligt, när alla medlemmar kan få rösträtt på kongressen, att ha en tydlig gräns för hur länge man måste vara medlem för att få påverka vårt högst beslutande organ. Samtidigt har centralstyrelsen vägt den typen av “tröskel” mot att vi vill att man som ny medlem ska kunna vara med och påverka.

Vårt förslag är därför att rösträtt har de medlemmar som varit registrerade i föreningen i minst 12 månader, antingen då betalat sin medlemsavgift för helåret 12 månader innan kongressen öppnas eller betalat 12 månader i följd som månadsmedlem.

Kravet på en längre medlemsperiod har historiskt funnits för att säkerställa att beslut fattas av etablerade medlemmar och för att minska risken för tillfälliga medlemsökningar i syfte att negativt påverka föreningen genom kongressens beslut.

Förslaget behåller även nuvarande regel om att deltagare ska anmäla sig till kongressen senast fyra veckor i förväg för att tas upp i röstlängden. Att kongressen kan göra undantag från detta tas bort för att det inte ska bli en godtycklig tolkning från gång till gång utan att det ska vara tydligt i stadgarna vem som har rösträtt.

Syftet skulle vara att göra stadgarna tydligare att tillämpa inför kommande kongresser.

Nuvarande stadgar:

4.9 För att ingå i röstlängden ska deltagaren ha blivit medlem senast under föregående år och anmält sig till kongressen senast fyra veckor i förväg. Sent anmälda deltagare kan beviljas rösträtt av kongressen.

CS föreslår följande ändring:

4.9 Rösträtt vid Svenska Freds kongress har den som varit betalande medlem i föreningen i minst 12 månader innan kongressen öppnas. Betalning ska ha skett via årsavgift minst 12 månader innan samt för innevarande år eller via månadsbetalning 12 månader i följd innan kongressen öppnat. Medlemmen ska också ha anmält sig till kongressen senast fyra veckor i förväg.

Centralstyrelsens förslag till beslut:

Att ändra paragraf 4.9 i stadgarna till: 4.9 Rösträtt vid Svenska Freds kongress har den som varit betalande medlem i föreningen i minst 12 månader innan kongressen öppnas. Betalning ska ha skett via årsavgift minst 12 månader innan samt för innevarande år eller via månadsbetalning 12 månader i följd innan kongressen öppnat. Medlemmen ska också ha anmält sig till kongressen senast fyra veckor i förväg.

E: Uppdrag från kongressen 2024

Utifrån kongressen 2024 års beslut har CS gjort en översyn av Svenska Freds organisation, representativ demokrati och lokalföreningar och fredsgruppers möjlighet att kommunicera med medlemmar och rapporterar nu tillbaka i form av en rapport.

Från kongressprotokollet 2024:

Organisationsöversyn

Kongressen beslutade att

- göra en översyn av föreningens organisation, struktur och representativa demokrati.
- göra en analys om nuvarande stadga är ett hinder för att ge ideella grupper att kommunicera med medlemmar i sin närmaste lokalgrupp.
- att alla medlemmar automatiskt får kontaktinformation till en person i de närmsta lokalgruppen.
- att återkoppla till stämman 2026 .

Centralstyrelsens förslag till beslut:

Att rapporten organisation, representativ demokrati och lokalföreningar och fredsgruppers möjlighet att kommunicera med medlemmar läggs till handlingarna.

RAPPORT TILL KONGRESSEN

ÖVERSYN AV SVENSKA FREDS DEMOKRATISKA STRUKTUR

- Organisation, representativ demokrati och lokalföreningar och fredsgruppers möjlighet att kommunicera med medlemmar

Bakgrund

Svenska Freds är en växande organisation där varje medlems engagemang gör skillnad. Genom vår

långa historia har medlemsantalet, organisationsformer och nivån av ideellt engagemang varierat, men de senaste åren har vi sett en tydlig ökning både i antalet medlemmar och i viljan till ideellt engagemang. Det lokala engagemanget är en central komponent för att nå ut i de frågor Svenska Freds drive och mobilisera fler att tillsammans skapa förändring. Under 2025 samordnade riksföreningen lokalföreningar och fredsgrupper i kampanjen "Aldrig mer kärnvapen", vilket resulterade i över 20 000 underskrifter och stor spridning.

Idag finns många vägar in i föreningen via såväl digitala kampanjer, manifestationer och webinarier som via lokalföreningar och fredsgrupper, där medlemmar kan engagera sig i frågor de brinner för. Under 2024–2025 bildades hela 25 nya fredsgrupper, vilket visar att fler medlemmar känner sig välkomnade och att trösklarna för engagemang har sänkts. Samtidigt finns möjligheter och potential för fortsatt vidareutveckling.

Vårt handlingsprogram betonar att Svenska Freds ska vara en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring. Vi arbetar för att växa som rörelse med fler medlemmar och att vara en plattform där alla kan engagera sig – oavsett tid, plats eller erfarenhet. Vi ska vara stolta över hur väl vi som Svenska Freds lyckats uppnå dessa mål om att mobilisera, organisera och förvalta människors intresse och engagemang för fredsfrågor de senaste åren.

I tider då medlemsantalet växer och engagemangsformerna förändras finns det anledning att reflektera över vilken form av demokratisk struktur som bäst tjänar föreningen. Vid kongressen 2024 motionerades bland annat om att bygga en disktriktsorganisation och att Svenska Freds skulle skapa nya avdelningar, fredsgrupper och lokalföreningar. Därtill fanns förslag kring lokalföreningar och fredsgrupper möjligheter att kommunicera med medlemmar i det närområde de verkar.

Utifrån dessa motionsdiskussioner beslutade kongressen att ge centralstyrelsen i uppdrag att göra en översyn av föreningens organisation, struktur och representativa demokrati samt ideella grupperns möjlighet att kommunicera med medlemmar i sitt närområde och återkoppla till kongressen 2026.

Denna rapport har tagits fram utifrån dessa beslut och består av två delar som redogör för:

1. Svenska Freds demokratiska struktur och organisationsformer
2. Hur stadgar och rutiner påverkar engagerade lokalföreningar och fredsgrupperns möjligheter att kommunicera med medlemmar i sitt närområde.

DEL 1

Svenska Freds demokratiska struktur och organisationsformer

Svenska Freds är en demokratiskt styrd medlemsorganisation. Medlemskapet är öppet för alla som ställer sig bakom föreningens idéprogram och betalar den av kongressen fastställda medlemsavgiften.

Kongressen är organisationens högsta beslutande organ och hålls vanligtvis vartannat år, med möjlighet att vid behov utlysa extrakongress. Kongressen väljer riksföreningens styrelse, som ansvarar för den övergripande ledningen av verksamheten mellan kongresserna samt för att kongressens beslut verkställs. Centralstyrelsens beslut genomförs av kansliet på uppdrag av generalsekreteraren, som är organisationens högsta tjänsteperson.

Medlemmar som vill engagera sig ideellt tillsammans med andra kan organisera sig i lokalföreningar och fredsgrupper.

På kongressen 2020 beslutades, efter en flerårig utredning och breda konsultationer, om en ny modell för ideellt engagemang och dess finansiering inom Svenska Freds. I den nya modellen kompletterar

fredsgrupper lokalföreningar som organisationsform, med syftet att sänka trösklarna in i organisationen, möjliggöra engagemang i prioriterade sakfrågor och bredda det ideella deltagandet.

Den tidigare fördelningen av medlemsavgifter ersattes med ett grundstöd till lokalföreningar, samtidigt som 15 procent av medlemsintäkterna avsätts till Kampfonden. Både lokalföreningar och fredsgrupper kan söka medel ur fonden för aktiviteter utifrån egna initiativ, vilket bidrar till att resurser effektivt omsätts i fredsarbetet och stärker ett levande och inkluderande engagemang.

Utvärderingar fram till kongressen 2024 visar att modellen har stärkt det ideella engagemanget, med många nya fredsgrupper och ett kraftigt ökat antal aktiviteter. Utvecklingen har fortsatt fram till 2026, med idag drygt 40 lokalföreningar och fredsgrupper.

Lokalförening

En lokalförening bedriver verksamhet inom ett geografiskt område i enlighet med organisationens stadgar och idéprogram. Lokalföreningen är en självständig ideell förening, vilket innebär krav på att årligen hålla årsmöte dit alla lokalanslutna medlemmar kallas, välja en styrelse bestående av medlemmar i Svenska Freds, samt ha eget organisationsnummer och bankkonto. Lokalföreningen ska också årligen redovisa årsmötesprotokoll, verksamhetsberättelse och bokslut till riksföreningen.

En ny lokalförening kan bildas när minst fem personer inom samma geografiska område beslutar att göra det. Föreningen använder Svenska Freds standardmall för stadgar, eller tidigare antagna stadgar som inte strider mot idéprogrammet. Lokalföreningen ansluts till Svenska Freds efter godkännande av centralstyrelsen.

Fredsgrupp

En fredsgrupp driver en specifik sakfråga eller aktivitet, men kan också verka bredare inom ramen för Svenska Freds stadgar och idéprogram. Till skillnad från lokalföreningar har fredsgrupper ingen geografisk begränsning och kan bildas på en ort, vid ett lärosäte, på en arbetsplats, kring en sakfråga eller som ett digitalt nätverk.

En fredsgrupp kan startas när tre personer går samman och ansluts till Svenska Freds efter godkännande av centralstyrelsen. Varje fredsgrupp utser en kontaktperson som ansvarar för att redovisa årets aktiviteter till riksföreningen, men i övrigt finns få formella krav.

Fredsgrupper utgör därmed en mer flexibel form för engagemang som kan startas och avslutas utifrån behov, utan den administration som enligt forskning och Svenska Freds egen utredning kan upplevas som betungande och utgöra ett hinder för att påbörja eller fortsätta ett ideellt engagemang.

Utveckling och stöd för lokalt engagemang

Vid kongressen 2024 fick centralstyrelsen och kansliet i uppdrag att säkerställa bildandet av minst fem nya lokalföreningar under året, samt att tydliggöra möjligheten att starta lokalföreningar och förbättra rutinerna för medlemmar som vill engagera sig lokalt. Vissa delar av styrelsen reserverade sig mot beslutet, med argumentet att ideellt engagemang bör växa organiskt ur medlemmarnas egen lust och vilja, snarare än styras uppifrån, och att kvantitativa mål inte är lämpliga som kongressbeslut.

Beslutet har implementerats med en plan för åtgärder som kansliet regelbundet rapporterat till centralstyrelsen. Under 2024–2025 bildades två nya lokalföreningar och 25 nya fredsgrupper. Även om målet om fem nya lokalföreningar inte nåddes, visar det stora antalet nya fredsgrupper att det är en engagemangsform som passar många.

Möjligheten att starta både lokalförening och fredsgrupp har tydliggjorts på Svenska Freds hemsida, i introduktionsmaterial till nya medlemmar, i medlemstidningen PAX och i digitala kanaler. Nya medlemmar kan direkt välja lokalförening via hemsidan och får löpande e-post med information om

lokalt engagemang och hur de kan delta. En interaktiv karta på hemsidan gör det enkelt att hitta och kontakta existerande lokalföreningar och fredsgrupper.

Lokalföreningar och fredsgrupper erbjuds stöd i form av informationsmaterial, grafiska mallar och möjligheter att kommunicera med andra medlemmar i området. Kansliet har löpande kontakt med alla grupper via mejl, telefon och möten, och det finns rutiner för gemensamma digitala träffar som stärker gemenskapen och möjliggör informationsutbyte. Under det senaste året har samarbeten mellan grupper ökat.

Alla lokalföreningar har via Google Admin möjlighet att direkt kommunicera med sina medlemmar och, med stöd av kansliet, uppdatera sina lokala sidor på svenskafreds.se, lägga upp evenemang i kalendariet, kommunicera med medlemmar i närområdet och synas i riksföreningens sociala medier.

Från ombud till en medlem – en röst

Sedan 2001 tillämpar Svenska Freds principen en medlem – en röst, ett direktdemokratiskt system där varje medlem har samma möjlighet att påverka organisationens högsta beslut. Tidigare hade vi ett representativt system med ombud från lokalföreningar, men många medlemmar bidrog på andra sätt än att organisera sig i lokalföreningar och hade därför begränsat inflytande. Direkt medlemsdemokrati gav alla en chans att göra sin röst hörd och stärkte kopplingen mellan medlemmarna och organisationens beslut.

Förändringen föreslogs efter en utredning inför kongressen 2001, som konstaterade att lokalföreningarnas valda ombud på kongressen inte längre gav uttryck för medlemsviljan och en medlemsbaserad rösträtt skulle öka demokratin i Svenska Freds betydligt:

”Det är en rimlig demokratisk utgångspunkt att varje medlem ska få rösta efter eget huvud. Genom att varje medlem ges möjlighet att vara med och fatta viktiga beslut kommer Svenska Freds frågor närmare medlemmen och delaktigheten bör öka. Ju fler medlemmar som får vara med och fatta beslut, desto mer förankrade blir besluten i organisationen.”

Stadgeändringar i linje med detta genomfördes på kongressen 2001 och konfirmerades 2002. Modellen bygger på demokratisk jämlikhet: alla medlemmar, oavsett geografisk plats eller organisatorisk tillhörighet, har samma inflytande över Svenska Freds utveckling.

Nackdelarna, till exempel risken för att ett välorganiserat antal personer kan påverka beslutsfattandet i oproportionerligt stor utsträckning, ansågs hanterbara och inte överväga fördelarna. För att minska risken för kuppliknande situationer har Svenska Freds i stadgarna karenstider för nya medlemmar, tydliga rösträtsregler, skydd för att idéprogrammet inte kan ändras utan två kongressbeslut och transparenta nomineringsprocesser. På så sätt skapar vi en stabil och rättvis demokratisk struktur och skyddar organisationens långsiktiga legitimitet.

Även i dag är endast en del av Svenska Freds medlemmar organiserade i en lokalförening eller fredsgrupp. Majoriteten är direktanslutna till riksföreningen och skulle därför ha begränsat inflytande i ett representativt ombudssystem. Alla medlemmar är lika viktiga för Svenska Freds som förening. Genom att alla medlemmar ges samma rösträtt i kongressen finns förutsättningar för att organisationens beslut speglar hela medlemsbasen. Modellen stärker delaktigheten, engagemanget och känslan av att varje beslut är förankrat i hela organisationen. Samtidigt sprids inflytandet brett, vilket motverkar att små, välorganiserade grupper får oproportionerlig makt.

Med en medlem – en röst blir varje medlem en aktiv del av Svenska Freds framgång. Varje röst räknas, varje insats bidrar, och tillsammans skapar vi en stark, inkluderande rörelse där medlemmarnas engagemang driver fredsarbetet framåt.

Slutsats

Bedömningen är att Svenska Freds organisationsformer, struktur och interndemokrati i nuläget fungerar mycket väl, och att de förändringar som genomförts, särskilt sedan kongressen 2020, har bidragit till att framgångsrikt stärka både delaktigheten i organisationen och den lokala aktivitet som efterfrågades i motionerna till kongressen 2024. Svenska Freds har de senaste åren visat en stark förmåga att förvalta och kanalisera människors engagemang för fredsfrågor genom att mobilisera tusentals nya medlemmar och aktivera medlemsrörelsen i lokalföreningar, fredsgrupper, manifestationer och digitala kampanjer.

Denna utveckling kan förstås i ljuset av de två rapporterna om ideellt engagemang i Sverige: *Många bidrar, få orkar bära: Ideellt arbete i Sverige 1992–2024* och *Svenskarnas engagemang 2025*. Båda rapporterna visar att det ideella engagemanget är omfattande och relativt stabilt över tid, men också att det ofta är ojämnt fördelat, där en mindre grupp står för en stor del av insatserna. Vidare visar rapporterna att allt fler engagerar sig mer episodiskt snarare än genom långsiktiga åtaganden.

Mot denna bakgrund framstår Svenska Freds breddning av engagemangsformer som särskilt betydelsefull för en mer hållbar engagemangsstruktur. Genom att erbjuda engagemangsformer som är mer flexibla och mindre administrat tunga skapas förutsättningar för att fler kan bidra utifrån sina egna förutsättningar, och lägga sin tid på de frågor de verkligen brinner för.

Samtidigt pekar studier på att civilsamhällets organisatoriska infrastruktur, det vill säga organisationernas förmåga att rekrytera, organisera och behålla engagerade, är avgörande för att upprätthålla ett starkt ideellt engagemang över tid. I detta ljus framstår Svenska Freds organisationsutveckling efter 2020 som en central förklaring till den ökade mobiliseringen, tillväxten av lokala grupper och den höga aktivitetsnivån. Den fortsatta tillväxten till ett 40-tal lokalföreningar och fredsgrupper, tillsammans med det stora antal aktiviteter som möjliggjorts genom Kampfonden, är en tydlig indikation på att organisationsutredningen och förändringen av finansieringsstrukturen för ideellt engagemang har fått avsedd effekt.

Sammanfattningsvis har den utvecklade organisationsmodellen lagt en stabil grund för Svenska Freds att inte bara förvalta utan också vidareutveckla det växande engagemanget. Vi har skapat goda förutsättningar för ett brett, hållbart och långsiktigt engagemang, vilket ligger i linje med de mönster och behov som *Många bidrar, få orkar bära: Ideellt arbete i Sverige 1992–2024* och *Svenskarnas engagemang 2025* identifierar som centrala för ideellt engagemang i Sverige.

I en tid då engagemanget för fred är större än på mycket länge finns det goda skäl att prioritera föreningens resurser till fredsarbete lokalt, nationellt och internationellt, samtidigt som vi istället för att initiera stora förändringar kan fokusera på att förvalta och vidareutveckla de strukturer som visat sig fungera väl.

Sammanfattningsvis bedöms också direkt medlemsdemokrati fortsatt vara den mest ändamålsenliga modellen för Svenska Freds i dagsläget. Den främjar jämlikhet, delaktighet och engagemang över hela medlemsbasen och ligger väl i linje med Svenska Freds principer och historiska tradition som en medlemsstyrd folkrörelse.

DEL 2

Lokalföreningar och fredsgruppers möjlighet att kommunicera med medlemmar i sitt närområde

Denna del av rapporten svarar på uppdraget från kongressen 2024, som handlar om att:

- analysera om nuvarande stadga är ett hinder för ideella grupper att kommunicera med medlemmar i sin närmaste lokalgrupp
- alla medlemmar automatiskt får kontaktinformation till en person i de närmsta lokalgruppen.

Under kongressen 2024 betonade flera lokalföreningar vikten av att stärka kommunikationen från lokalföreningar och fredsgrupper till medlemmar i de områden där de är aktiva. Syftet med denna del är därför att belysa hur lokalföreningar och fredsgrupper kan nå Svenska Freds medlemmar i sitt närområde, även de som inte är direkt anslutna till gruppen, samt vilka hinder och möjligheter som finns. Uppdraget syftar till att ge ideella grupper bättre förutsättningar att nå ut, stärka engagemang och öka effekten av det lokala fredsarbetet. Svenska Freds är en växande organisation i förändring, och arbetet med att göra rutiner och processer smidigare fortsätter.

Analysen omfattar både juridiska ramar, såsom medlemskap, stadgar och den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR), och praktiska arbetssätt, inklusive välkomstresor (kommunikation till nya medlemmar), kommunikationsverktyg och stödstrukturer.

Hinder och möjligheter att kommunicera med medlemmar

Nuvarande stadgar utgör inget direkt hinder för lokalföreningar och fredsgrupper att kommunicera med medlemmar i närområdet. De säger dock att: *En medlem i Svenska Freds kan även ansöka om att bli medlem i någon av Svenska Freds lokalföreningar eller grupper.* Stadgarna skapar därmed ett strukturellt hinder eftersom medlemskapet i grunden är till riksföreningen (som därmed ansvarar för medlemsregister och hantering av det) och den lokala anslutningen är frivillig, samt eftersom lokalföreningarna är separata juridiska föreningar. Medlemsregistret administreras centralt, och en person som blir medlem medger tillstånd för lokalförening att direkt kommunicera med hen först när hen anslutit sig till en lokalförening.

Hantering och lagring av persondata regleras av GDPR och den svenska kompletterande lagen, som fokuserar på individens rättigheter och kontroll över sina personuppgifter, och på tydliga skyldigheter för organisationer och företag att hantera data på ett säkert sätt.

När någon blir medlem i Svenska Freds godkänner de föreningens [integritetspolicy](#) som förtydligar vår hantering av personuppgifter. I den tydliggörs att riksföreningen ansvarar för medlemmars personuppgifter och att lokalföreningar har tillgång till hantering av de medlemmar som tillhör en lokalförening. För att säkerställa att vi hanterar data lagligt och säkert och samtidigt ger lokalföreningar möjlighet att bedriva verksamhet på ett bra sätt har riksföreningen implementerat rutiner och processer för att säkerställa att kommunikationen fungerar och fyller sitt mål, att låta det lokala engagemanget växa!

Varje lokalförening har skrivit på ett Personuppgiftsbiträdesavtal för hantering av persondata kopplat till sina lokalt anslutna medlemmar. Lokalföreningarna kan, i dagsläget via Google admin för samtliga fall utom Stockholms Freds som använder Marketing Cloud direkt kopplat till medlemsregistret, kommunicera direkt med lokalt anslutna medlemmar. Ansvar för att säkerställa att all data är uppdaterad och hanteras i enlighet med stadgar och GDPR har riksföreningen. En lokalförening kan också begära ut en full förteckning över sina medlemmar för till exempel postala utskick eller hantering av röstlängd. Kansliet ansvarar för att inom tio dagar skicka ut medlemslistan via Wetransfer och rutiner för hantering av dem lokalt regleras i Personuppgiftsbiträdesavtalet.

Utöver det kan riksföreningen på uppdrag av lokalföreningar eller fredsgrupper skicka ut information till medlemmar som inte är lokalt anslutna men som finns i närområdet, till exempel för att få nya medlemmar att ansluta sig, inför ett årsmöte eller annan aktivitet. Den typen av kommunikation

planeras och genomförs i samråd med riksföreningen och övrig planerad kommunikation till medlemmar brett.

Kansliet har också påbörjat ett arbete för att tydligare synliggöra den service som riksföreningen erbjuder lokalföreningar och fredsgrupper i kommunikation och hantering av egna medlemmar, men också medlemmar i sitt närområde. Det är viktigt att de ideellt aktiva i lokalföreningar och fredsgrupper känner till vilka möjligheter som redan finns i att nå ut.

Automatisk kontaktinformation till en person i lokalförening eller fredsgrupp

Sedan kongressen 2024 har riksföreningen implementerat välkomstresor till medlemmar som har mejladress och godkänt mejlkommunikation. I den finns nu ett mejl med syfte att inspirera till lokalt engagemang och en direkt uppmaning att ta del av lokalföreningars och fredsgruppers aktiviteter och arbete. Under våren 2026 startades även ett projekt för att inkludera ett mejl med kontaktuppgifter och information direkt från lokalföreningarna till nya medlemmar som anslutit sig i lokalföreningens närområde med målsättning att ha det implementerat och klart senast september 2026.

Fredsgrupperna har en flexibel organisationsform med låga trösklar, så att de kan startas kring en aktivitet, fråga eller tidsperiod. Vissa grupper planeras avslutas efter en aktivitet, medan andra har ett etablerat arbetssätt som fortsätter över tid. Eftersom gruppernas kontaktuppgifter och deltagare snabbt kan förändras, bör det inte vara ett krav att alla medlemmar får information om samtliga grupper. Istället beslutar kansliet, i samråd med fredsgrupperna, vilka som är relevanta att informera om i en välkomstresa för nya medlemmar. Kansliet utreder möjligheterna att tillsammans med lokalföreningar och fredsgrupper implementera en välkomstresa för de som vid sin medlemsregistrering anslutit sig till någon av dessa.

Slutsats

Rapporten visar att nuvarande stadgar inte i sig utgör ett direkt hinder för lokalföreningar och fredsgrupper att kommunicera med medlemmar i sitt närområde. Däremot skapar den nuvarande organisationsstrukturen, där medlemskapet är knutet till riksföreningen och lokal anslutning är frivillig, tillsammans med gällande regelverk för personuppgiftshantering (GDPR) och Svenska Freds integritetspolicy praktiska och strukturella utmaningar för direkt kommunikation mellan ideella grupper och medlemmar som inte aktivt anslutit sig lokalt. Detta innebär dock inte att såväl lokalföreningar som fredsgrupper i dagsläget inte kan kommunicera med både de medlemmar som valt att ansluta sig till dem och de som inte gjort det men som finns i närområdet. Möjligheterna finns och används. En del av kommunikationen behöver gå via riksföreningen och en del kan skötas lokalt.

Översynen visar att det finns etablerade och påbörjad utveckling av rutiner och verktyg för att möjliggöra och successivt stärka denna kommunikation, exempelvis genom riktade utskick via kansliet, välkomstresor för nya medlemmar och pågående initiativ för att inkludera lokal kontaktinformation i medlemskommunikation.

Därför bedöms det inte som nödvändigt att förändra stadgarna för att uppnå målet om ökad lokal kommunikation. Istället bör fokus ligga på att vidareutveckla befintliga rutiner, tekniska lösningar och samordning mellan riksföreningen och de ideella grupperna.

Vidare bedöms ambitionen att alla medlemmar automatiskt ska få kontaktinformation till en person i sin närmaste lokalförening vara möjlig att uppnå genom dessa utvecklade processer och verktyg. Implementeringen måste dock ske med hänsyn till GDPR och behovet av aktuell och relevant kontaktinformation, lokalföreningar och fredsgruppers varierande struktur samt utifrån medlemmars intresse och behov av information.

AVSLUTNING

Tillsammans för hållbar fred

Svenska Freds är starkt röst för fred tack vare alla våra nästan 20 000 medlemmar oavsett hur de väljer att engagera sig. Vissa deltar aktivt i lokalföreningar eller fredsgrupper, andra bidrar genom kampanjer, digitala aktiviteter, demonstrationer eller stötta vår vision och vårt arbete genom sin medlemsavgift och gåvor. Varje insats räknas och varje engagemang bidrar till att göra fredsarbetet mer kraftfullt och inkluderande.

Rapporten visar att våra stadgar och nuvarande rutiner ger en stabil demokratisk struktur och samtidigt erbjuder flexibilitet för lokalt engagemang. Initiativ som välkomstresor, riktade utskick och utvecklade kommunikationsverktyg stärker möjligheten för ideella grupper att nå ut, inspirera och engagera fler i sina närområden. Fokus framåt bör ligga på att fortsätta utveckla dessa processer och samordning mellan riksföreningen, lokalföreningar och fredsgrupper, för att maximera engagemanget och att så många medlemmar som möjligt kan bidra till föreningens mål på ett sätt som passar dem.

Genom att kombinera tydliga strukturer med flexibla former för deltagande skapar Svenska Freds goda förutsättningar för ett brett, hållbart och långsiktigt engagemang. Tillsammans, med alla medlemmar som del av rörelsen, kan vi fortsätta bygga en stark, inkluderande folkrörelse där varje röst och varje handling gör skillnad.

Svenska Freds centralstyrelse
datum

